

11. april 2016. godine

Evro danas 122,75 dinara

Dinar je danas zadržao približnu vrednost prema evru i zvanični srednji kurs je 122,7555 dinara za evro, objavila je Narodna banka Srbije.

Evro košta tri pare manje nego u petak, kada je kurs bio 122,7890 dinara.

Dinar je 0,9 odsto slabiji nego na početku godine, za 0,6 odsto jači nego pre mesec dana, a 2,2 odsto slabiji nego pre godinu dana.

Dinar je ove godine bio najjači 4. januara, kada je kurs bio 121,5145 dinara za evro, a najslabiji 25. februara, kada je jedan evro koštao 123,5329 dinara.

NBS je ove godine na međubankarskom deviznom tržištu ukupno prodala 580 miliona evra, a kupila 10 miliona.

Beograd domaćin regionalne konferencije o ženskom preduzetništvu

U Beogradu će se danas održati regionalna konferencija Srbije i Republike Srpske o ženskom preduzetništvu.

Skup će otvoriti potpredsednica Vlade Srbije Zorana Mihajlović, ministar privrede Željko Sertić i ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske Zlatan Klokić.

Organizatori skupa su Centar Spektar, Korak dalje, Centar za mame i Jelek, a održava se pod pokroviteljstvom vlada Srbije i Republike Srpske.

Najavljeno je učešće preduzetnica, predstavnika 60 stranih i domaćih kompanija, predstavnika vlada Srbije i Republike Srpske, Narodne banke Srbije, udruženja privrednika, međunarodnih organizacija, stručnjaka i nevladinog sektora.

Teme konferencije biće stanje i perspektiva ženskog preduzetništva, finasiranje i kreiranje povoljnog poslovnog ambijenta, samozapošljavanje i unapređenje poslovanja malih i srednjih preduzeća u vlasništvu žena.

Na konferenciji će biti predstavljen konkurs kompanije Lafarge BFC Srbija za dodelu zemljišta u njenom Biznis parku u Beočinu preduzetnici iz Srbije ili Republike Srpske s najboljim biznis planom za početak ili proširenje posla.

RECEPT ZA USPEH Kako su domaći bogataši zaradili svoj prvi milion

Poput svetskih milijardera i srpski biznismeni došli su do svog prvog miliona radeći ponekad i ne previše perspektivne poslove. Nekima je trebala godina, a nekima decenija...

Petar Matijević: Uvek sam imao viziju šta želim

"Srpski kralj mesa", a odskoro i "hrvatski kralj njiva", čovek je koji je svoj poslovni uspeh stvarao u tri države, SFRJ, Hrvatskoj i Srbiji. Do imperije zvane Industrija mesa "Matijević" stigao je preko trgovine na malo i ugostiteljstva i na tim poslovima je i zaradio svoj prvi milion.

- Počeo sam sa trgovinom, otvorio prvo jednu prodavnicu, pa su nikle i druge. Novac zarađen iz trgovine uložio sam u ugostiteljstvo i u Zagrebu otvorio tri restorana. Početak rata poremetio je moje planove i 1991. rasprodajem imovinu i dolazim u Novi Sad, gde počinjem od nule i ulažem u industriju mesa i poljoprivredu. Da bi uspeo, čovek mora da ima viziju. Još kao dečak sam čuvajući dve svinje razmišljao o tome kako bi bilo da ih imam sto. Sigurno bi mi bilo bolje nego s ove dve, mislio sam tada, pa tako i sada - kaže Matijević za "Blic".

Dorđe Momirović: Trebalo mi je 10 godina...

Vlasnik modne kuće "Mona" u vode privatnog biznisa krenuo je sa suprugom Nadom davne 1989, i to ulaganjem u tekstilnu proizvodnju. Od male porodične manufakture danas su izrasli u prepoznatljiv brend u modnoj industriji, ali i u hotelijerstvu i turizmu. Za razliku od drugih, Momirović kaže da je svoj prvi milion zaradio tek posle deset godina.

- Ne znam tačan datum kada sam zaradio prvi milion, ali znam da je to bilo posle deset godina od prvog uloženog dinara u stvaranje naše kompanije "Mone". To znam zato što sam tada kupio prvi novi automobil da častim sebe i porodicu. Možda je to nekom čudno jer se na ovim prostorima preko noći postaje milioner, ali naša filozofija je bila da trajemo i da se širimo i zato smo novac koji smo zarađivali stalno ulagali. Zbog toga sam danas ponosan jer smo napravili sistem koji se pored proizvodnje bavi i uslugama. Naša druga ljubav je sada i hotelijerstvo i u taj deo našeg sistema su uključena naša deca - kaže za "Blic" Momirović.

Miroljub Aleksić: Prvi novac zaradio sam na berzi

Vlasnik "Alko grupe", pod čijom kapom se nalazi na desetine uspešnih kompanija, prvi milion zaradio je trgujući na berzi. On je, naime, nakon odlaska iz PKB-a 1989. otvorio firmu "Aleksić kompani". Počeo je da trguje na berzi koja je bila tek u povoju. Trgovao je hartijama od vrednosti, na otkupu i eskontu menica na teritoriji cele bivše Jugoslavije.

- Imao sam dobre kontakte i poznanstva odranije, kao i njihovo poverenje da plasiram njihova sredstva. Firme i ljudi su mi davali i po 200 miliona maraka da bih plasirao njihova sredstva. I saradivao sam sa firmama iz celog regiona. Od tog posla sam u prvih godinu dana zaradio poslovnu zgradu u Požeškoj ulici u Beogradu. A to je bilo ne milion već četiri miliona tadašnjih maraka - kaže za "Blic" Aleksić. Nakon toga je osnovao "Alko banku", koju je 2007. prodao belgijskoj KBC banci. Kasnije, iz stečaja kupuje poznatu fabriku "Pionir", "Hisar", "Košanu", "Jugotehnu"...

Osim moralnih i etičkih vrednosti, talenta i znanja postoji još jedan važan uslov za uspeh, kaže Aleksić.

- Morate da imate cilj! Amerikanci kažu: "Ako sanjaš milion, onda ćeš imati milion, ako ga ne sanjaš, nećeš ga ni zaraditi jer ćeš se

zadovoljiti sa daleko manje" - ističe on.

Milan Popović: Sudbonosni susret u taksiju

Poslovni uspeh vlasnika „Amalko grupe“ započeo je susretom sa sinom suvlasnika firme "Mark Rič", kog je vozio taksijem. Posle nešto više od godinu i po dana učenja posla kod trgovca čelikom i ugljem iz Švajcarske Vlaste Savića, vratio se u Rusiju i nakon šest meseci upornog zvanja čoveka iz "Mark Riča", dobio je posao.

- Posle dve godine rada u "Mark Riču" postao sam svestan koliko doprinosim firmi. Vodio sam evidenciju svih ugovora i najbolji su bili oni iz SSSR-a. Tražio sam od mog neposrednog šefa bonus od milion dolara. Dali su mi 250.000 dolara. I rekao sam da odlazim iz firme jer sam već imao drugu ponudu. Posle pet minuta me je, međutim, nazvao Mark Rič lično i rekao mi da dođem sutradan u Cug da razgovaramo. Dao mi je tih milion dolara - ispričao je Popović ranije u intervjuu za "Blic".

Andrej Jovanović: Stručnjaci vode do uspeha

Prvi čovek kompanije "Moji brendovi" bio je osnivač kompanije "Marbo". Kako je jednom ispričao, ideja za "marbo čips" rođena je 1994. godine u Atini. Celu priču pokrenuo je sa prijateljem iz detinstva Bojanom Marjanovićem.

- Već sam imao dvoje dece, koja su svaki dan donosila kući iz zabavišta velike kese grickalica, i krenuo sam da razmišljam principom "zašto ne bismo mogli ovo da pravimo kod nas". Krenuli smo kao biciklom na mesec. Ništa nismo znali o tome - ispričao je jednom prilikom.

On je govorio kako su pronalazili najbolje tehnologe i kako su postepeno razvijali posao, kako su putem iz Novog Sada ka Iloku, koji je vozio samo vojnike na ratište, išli da renoviraju napuštenu fabriku kada niko nije verovao da mogu nešto da naprave. Nakon toga, "Marbo" je u narednih

nekoliko godina postao lider u "snacks" industriji u zemlji, a 2008. "Marbo" je prodat "Pepsiju" za 200 miliona evra.

Danas je generalni direktor holding kompanije "Moji brendovi", koja ujedinjuje "Imlek", "Bambi" i "Knjaz Miloš".

Filip Cepter: Počeo od šerpi i lonaca

Vlasnik "Cepter internešenela" počeo je osamdesetih kada su on i njegova supruga Madlena napustili Beograd i otišli da rade u Austriju. Prelomni trenutak je bio kada je samo posle dva meseca u firmi dobio otkaz, nakon čega su on i Madlena u Lincu počeli kao akviziteri da prodaju nemačko posuđe AMC. Pola godine kasnije, Filip Cepter, tada još Milan Janković, bio je jedan od direktora te kompanije.

Posle pet uspešnih godina u AMC-u, Filip i Madlena su počeli da razmišljaju o osnivanju svoje firme za spoljnu trgovinu, koju bi nazvali "Cepter".

- Kad smo zaradili 100.000, rekao sam sebi da bismo mogli da zaradimo i milion - ispričao je u jednom od intervjua Cepter.

Početakom 1985. godine konstruisao je poklopac za posuđe i prijavio svoj izum kao "cepter posuđe". Godinu dana kasnije, on i supruga su formirali kompaniju "Cepter internešenel" i u nju uložili 20.000

maraka. Za samo za tri godine, Cepterovi su zaradili svoj prvi milion. Prvu fabriku šerpi i lonaca otvorili su u Italiji 1990.

Miroslav Mišković: Milionče od eksporta i importa

Vlasnik "Delta holdinga" radio je nekada u "Jugobanci" i "Trajalu", nakon čega odlazi u Hemijsku industriju "Župa", gde posle tri godine postaje izvršni direktor kompanije. Na toj poziciji ostao je do 1990. godine, kada ga u Vladu poziva Slobodan Milošević. Nakon kratkog izleta u politici i šest meseci na potpredsedničkom mestu u Vladi, odlučuje da osnuje svoju firmu, uvozno-izvozno preduzeće "Delta M".

Kontakti koje je tokom rada u "Župi" uspostavio sa Slovenijom pomogli su mu da razvije svoj eksport-import biznis na kojem je i zaradio, kako je govorio, prvi milion maraka. Ubrzo potom osniva "Delta banku" (prodana "Banci Intezi" 2004), koja postaje značajan deo "Delta holding korporacije" koja se bavi agrobiznisom, distribucijom, razvojem imovine, osiguranjem i dr. Iako Mišković o svojim poslovima retko priča u javnosti, jednom prilikom je rekao da je ovaj novac više zaradio "na tuđu glupost, nego na sopstvenu pamet".

Miodrag Kostić: Prvi biznis kukuruzne pahuljice

Vlasnik MK grupe je nedavno otkrio da je prvi milion zaradio 1988, ali da je imao novca još kao student. - Igrao sam fudbal, a bavio sam se i proizvodnjom kukuruznih pahuljica. Tada sam zarađivao oko 10.000 maraka mesečno. Diplomirao sam informacione tehnologije 1983. Privatni biznis je uvek bio sumnjiv, pa i tada. Tako mi je na vrata 1986. godine prvi put pokucala policija jer nisu znali odakle mi "mercedes" C klase. Videli su da radim pošteno, a za dve godine sam bio milioner - ispričao je Kostić.

Ovaj uspešni srpski privrednik upošljava 7.000 radnika, a državi plaća samo na osnovu poreza 90 miliona evra godišnje. - U Ukrajini imam 30.000 hektara zemlje, a u Srbiji 33.000 hektara. Danas kompanija ima šest, a uskoro će kupiti još pet hotela, u Sloveniji, Srbiji i Crnoj Gori. Imamo i AIK banku, koja je najveća privatna banka u državi.

Poručujem mladima da moraju da imaju ideju, novac se lako nalazi ako ima ideje

On poručuje mladima da zaborave na javni sektor.

- Treba da se okrenete sami sebi jer ako imate ideju, kreativnost i znanje, novac se lako nalazi. Treba da pratite tehnologije, digitalizaciju svih sfera života. Oni koji pomoću tih tehnologija budu brži i jeftiniji od ostalih, biće pobednici.

Svetski milijarder

Bil Gejts Davne 1980. Bil Gejts napušta Harvard i pokušava da se sa svojom malom kompanijom „Majkrosoft“ probije na tržište računara. Tada je usledila njegova šansa - ugovor sa IBM-om. IBM je želeo da napravi jeftini računar, a na Gejtsu je bilo da obezbedi operativni sistem.

Šeldon Adelson Prodavao je novine, rentirao aparate za sokove i slatkiše, hotelima je prodavao setove za higijenu zuba, prodavao je sprej za odmrzavanje, organizovao čarter ture i trgovao kompjuterima (prvi milion). Onda je počeo da vodi kockarnice, da gradi hotele, pokreće časopise i zaradio prvu milijardu.

Lari Pejđž Pre 2002. "Gugl" skoro da nije imao profit. Sve dok osnivači „Gugla“ Lari Pejđž i Sergej Brin nisu čuli za sajt Goto.com, koji je osnovao biznismen Bil Gros. Na njegovom sajtu kompanije su plaćale da se njihove veb-stranice pojavljuju u vrhu pretrage prema ključnim rečima. Koristeći njegovu ideju, Pejđž i Brin su napravili AdWord Select - i „Gugl“ je počeo da zarađuje novac.

Ričard Brenson Počeo je sa prodajom božićnih jelki, izdavao je studentske novine, prodavao muzičke ploče (slao ih je poštom po porudžbini). Zatim je otvorio prodavnicu ploča, pa muzički studio i tu je zaradio prvi milion. Nakon toga, preuzeo je gej klub, počeo da preuređuje krovove zgrada u bašte, da distribuira filmove i video-igrice i otvorio svoju avio-kompaniju (prva milijarda). Nastavio je sa proizvodnjom prezervativa. Zatim je počeo da izdaje knjige, da prodaje venčanice i proizvodi garderobu, kozmetiku, otvorio je lanac fitness klubova, pružao taksi usluge motorima, trgovao automobilima. Nakon toga, otvorio je banku krvi, pokrenuo iPad magazin i svemirski turizam. Medijima je poznat kao vlasnik „Virdžin grupe“ sa 400 kompanija.

Mark Kjuban Počeo je sa prodajom kesa za đubre. Zatim se bavio lančanim porukama (poruke koje zahtevaju odgovor). Bio je instruktor disko-plesa, pa je vodio pab. Onda je otvorio firmu za kompjuterski konsalting i zaradio prvi milion. Ušao je u internet biznis (emitovanje emisija, sajtovi, radio) i zaradio prvu milijardu. Počeo je da kupuje sportske klubove, a poznat je kao vlasnik košarkaškog kluba Dalas Meveriks.

"Najvažnija stvar je da redovno vraćamo dugove"

Beograd -- Predsednik Saveta guvernera NBS Nebojša Savić kaže da je dobro što Srbija redovno izmiruje obaveze, jer je to u finansijskom svetu najvažnija stvar.

Srbija će sutra platiti poslednju ratu glavnice duga od sedam miliona evra i time potpuno izmiriti obaveze po aranžmanu koji je MMF odobrio u januaru 2009.

Reč je o aranžmanu koji je okončan u aprilu 2011, a Srbiji je odobreno skoro tri milijarde evra od čega su za jačanje deviznih rezervi zemlje iskorištene milijardu i po evra.

"Ova otplata je dobro zeleno svetlo. Srbija je redovno izmirivala svoje obaveze što je u finansijskom svetu najvažnija stvar, važi i za privredu i građane", rekao je Savić za RTS.

Srbija je, kako kaže, dobila i novi stend baj aranžman iz predostrožnosti, što znači da ima mogućnost ako bude potrebe, a za sada nema potrebe i verovatno neće biti do kraja, da koristi određena sredstva.

Zbog predizborne kampanje prošla kontrola MMF-a završena je bez ocene, Savić kaže da je poznato da su monetarna i fiskalna politika ocenjene pozitivno i od MMF-a i od Svetske banke, a da problem postoji sa strukturnim reformama, to su reforme javnih preduzeća, javnog sektora i transformacija kompletne privrede.

Mora se, ističe, raditi na popravljajući poslovnog ambijenta i otvaranju prostora za razvoj privatnog sektora, kao i da je ključno da se otvori prostor za razvoj novog biznisa i privatnog sektora.

"Ključ reforme jeste omogućiti malim i srednjim preduzećima i privatnom sektoru da budu generatori novog razvoja", rekao je Savić i dodao da se nada da će nova vlada nastaviti program reformi ove vlade.

Govoreći o Železari Smederevo, on kaže važna i dobra izformacija da je Vlada Srbije prihvatila ponudu kineske kompanije za kupovinu Železare, jer je to bolna tačka srpske privrede.

Vojvodina rekultiviše napuštene kopove

Novi Sad -- Pokrajinski sekretarijat za energetiku potpisao je 30 miliona dinara vredne ugovore o dodeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekata rekultivacije.

Projekti se odnose na napuštene kopove bez titulara na teritoriji Vojvodine.

Sredstva po ovom konkursu dobile su vojvođanske opštine i mesne zajednice, u kojima se nalaze područja devastirana legalnom ili ilegalnom eksploatacijom mineralnih sirovina.

Reč je o opštinama Kula i Bečej, mesnim zajednicama Lalić, Orešac, Donji Tovarnik, Banatsko Karadjordjevo, Stari Lec i Kucura.

"Sredstva će biti utrošena za rekultivaciju takozvanih ekoloških crnih rupa", rekao je resorni sekretar Stanković i dodao da te zapuštene površine treba da dobiju drugačiju namenu.

On je naveo da su ove, kao i prethodnih godina, projektima obuhvaćene razne ideje, među kojima je poribljavanje, čime se otvara mogućnost za sportski i ribolovački turizam, pošumljavanje, izgradnja sportskih terena, kao i stvaranja novih pašnjaka.

Informacije o broju napuštenih kopova u Vojvodini dostupne su na veb stranici Pokrajinskog sekretarijata za energetiku i mineralne sirovine, pod nazivom Katastar napuštenih kopova, koji je na inicijativu sekretarijata izradio Rudarsko-geološki fakultet iz Beograda.

"Za rekonstrukciju reni-bunara 102 mil. RSD"

Beograd -- Rekonstrukciji reni-bunara "RB 8M" (Makiš) u opštini Čukarica podrazumevaju ugradnju šest novih drenova, kako bi se povećala količina dobijene sirove vode.

Rok za završetak radova je septembar, a gradski menadžer Goran Vesić precizirao je da je Grad Beograd za radove izdvojio 102 miliona dinara.

Podsetivši da je taj reni-bunar napravljen 1979. godine, da je tada imao osam drenova i prikupljao 145 litara vode u sekundi, Vesić je rekao da je vremenom nekoliko drenova ostalo potpuno van funkcije i da bunar trenutno prikuplja oko 20 litara vode u sekundi. "Mi smo krenuli u rekonstrukciju, biće ubačeno šest novih drenova i bunar će prikupljati 90 litara vode u sekundi," istakao je Vesić.

On je rekao da je to drugi reni-bunar koji se rekonstruiše i podsetio da je pre nekoliko nedelja počela rekonstrukcija prvog reni-bunara koji se nalazi sa novobeogradske strane.

"Veoma je važno da građani Beograda znaju da smo počeli da radimo rekonstrukciju ovih reni-bunara jer će to poboljšati snabdevanje vodom," rekao je Vesić.

Kako je dodao, u okviru projekta rešavanja kanalizacije i vodovoda, osim što ima cilj da u narednih 10 godina do svake kuće dovede kanalizaciju, Grad ima cilj i da proširi vodovodnu mrežu, jer "Beograd izgradnjom fabrike vode 'Makiš 2', ima dovoljno vode i za veći broj stanovnika nego što ima sam Beograd." Ponovivši da je Beograd ove godine odvojio novac za rekonstrukciju 2 reni-bunara, Vesić je rekao da će JKP "Vodovod i kanalizacija" pokušati da sam odvoji sredstva za rekonstrukciju još nekoliko bunara. Predsednik opštine Čukarica Srđan Kolarić je podsetio da se na teritoriji te opštine nalazi fabrika vode Makiš i nekoliko reni-bunara odakle se crpi voda za stanovništvo Beograda.

"Ono što je loše to je da naselja koja se nalaze uzvodno od ovih vodoizvorišta, kao što su Umka, Ostružnica, Velika Moštanica, još nemaju rešen kanalizacioni sistem, ali Grad Beograd i BVK su napravili plan i projekat da u narednom periodu i ta naselja budu pokrivena kanizacionim sistemom," rekao je Kolarić.

INVESTIRANJE Sertić: Priželjkujemo novi model fijata!

KRAGUJEVAC - S predstavnicima kompanije „Fijat“ razgovara se o mogućnosti proizvodnje novog modela automobila, ali da ta kompanija trenutno redizajnira postojeći model automobila, izjavio je ministar privrede Željko Sertić tokom obilaska lokacije od 50 hektara na kojoj će nići nova industrijska zona Feniks u Kragujevcu, a koja bi mogla da preraste u slobodnu zonu.

- Na bazi toga pokušaćemo da ostvare određene poslovne rezultate, s kojima smo mi saglasni, ali s njima intenzivno razgovaramo i zaista bi bilo sjajno da u narednom periodu obezbedimo eventualno i drugi model - kazao je Sertić i dodao da bi to značilo duži niz godina normalnog poslovanja „Fijata“ i „održanja na poslu“ svih zaposlenih i njegovih dobavljača kako bi se se svima dugoročno obezbedio posao.

On je naglasio da je, pored „Fijata“, koji je najveći izvoznik, za celu državu važno imati i više manjih kompanija, koje zapošljavaju 100, 200 ili 500 ljudi.

Gradonačelnik Kragujevca Radomir Nikolić naglasio je da

postoji interesovanje investitora za novu industrijsku zonu, a da među njima prednjače kompanije iz Turske.

- Dolazilo je nekoliko kompanija iz oblasti auto-industrije, ali zasad su najozbiljniji pregovori vođeni s kompanijama iz oblasti tekstilne i građevinske industrije - kazao je Nikolić.

SAVET GUVERNERA NBS: Srbija sutra izmiruje dug MMF po aranžmanu iz 2009.

Srbija će sutra platiti poslednju ratu glavnice duga od sedam miliona evra i time potpuno izmiriti obaveze po aranžmanu koji je MMF odobrio u januaru 2009, a predsednik Saveta guvernera NBS Nebojša Savić kaže da je dobro da se redovno izmiruju obaveze, jer je to u finansijskom svetu najvažnija stvar.

Reč je o aranžmanu koji je okončan u aprilu 2011, a Srbiji je odobreno skoro tri milijarde evra od čega su za jačanje deviznih rezervi zemlje iskorištene milijardu i po evra.

"Ova otplata je dobro zeleno svetlo. Srbija je redovno izmirivala svoje obaveze što je u finansijskom svetu najvažnija stvar, važi i za privredu i građane", rekao je Savić.

Srbija je, kako kaže, dobila i novi stend baj aranžman iz predostrožnosti, što znači da ima mogućnost ako bude potrebe, a za sada nema potrebe i verovatno neće biti do kraja, da koristi određena sredstva. Zbog predizborne kampanje prošla kontrola MMF završena je bez ocene, Savić kaže da je poznato da su monetarna i fiskalna politika ocenjene pozitivno i od MMF i od Svetske banke, a da problem postoji sa struktirnim reformama, to su reforme javnih preduzeća, javnog sektora i transformacija kompletne privrede. Mora se, ističe, raditi na popravljaju poslovnog ambijenta i otvaranju prostora za razvoj privatnog sektora, kao i da je ključno da se otvori prostor za razvoj novog biznisa i privatnog sektora.

"Ključ reforme jeste omogućiti malim i srednjim preduzećima i privatnom sektoru da budu generatori novog razvoja", rekao je Savić i dodao da se nada da će nova vlada nastaviti program reformi ove vlade.

Govoreći o Železari Smederevo, on kaže važna i dobra izformacija da je Vlada Srbije prihvatila ponudu kineske kompanije za kupovinu Železare, jer je to bolna tačka srpske privrede.

ПОЛИТИКА

Предузетништво тражи повољне кредите

Зацртано је да садашњих око 315.000 предузећа и предузетника до краја ове деценије буде повећано на 350.000

Шта све може мало предузеће кад му је банка прави партнер, можда најбоље говори пример предузеће „Промек” из Велике Планае. Без динара државне подршке, пре осам година „на ледини” подигла су га браћа Нанети, власници компаније „Сипла” из Болоње. „Промек” данас запошљава 55 наших људи, а производи делове од метала и за Европску организацију за нуклеарно истраживање – чувени ЦЕРН.

Могу ли и Срби да стварају оваква мала предузећа?

– Могу и Срби, сигурно – изричит је машински инжењер Предраг Митић, директор „Промека”. – Ми смо индустријска нација, имамо знање, све је више и предузетничког духа, али још нема повољних кредита. Не може се ништа направити од зајма са двоцифреном каматом. Ипак, чини ми се да се нешто мења набоље. Иако споро, банке и држава почињу да се крећу у добром правцу.

Жеља владе Александра Вучића је да до 2020. године мала и средња предузећа запошљавају близу милион људи, изјавио је недавно министар привреде Жељко Сертић. Усвојена је стратегија развоја овог привредног сектора, а онима који желе да покрену, или ојачају, свој „мали бизнис”, у овој „Години предузетништва”, кроз 33 врсте помоћи, на располагању ће бити више од 16 милијарди динара. Циљ је да се до краја ове деценије повећа број предузећа и предузетника са садашњих око 315.000 на 350.000, и да уместо 720.000 тај сектор запошљава готово милион људи.

Сасвим је извесно, кажу испитивачи српског јавног мњења, да ће Вучић и после овогодишњих ванредних избора бити на челу нове владе за чијег би четворогодишњег мандата сектор МСП и предузетници, требало у просеку годишње да запошљава најмање око 50.000 људи.

Да ли је остварив овај план?

Што се грађана тиче, они не беже од покретања приватног посла. Уврежено мишљење да Срби готово по правилу чекају само „државни посао”, јер их је „комунизам онеспособио да створе

сопствени”, демантује недавно истраживање ставова јавног мњења о предузетништву које је наручила Светска банка. Оно је показало да половина међу незапосленима верује да поседује неопходне особине које треба да има предузетник. Још више изненађује сазнање да свака друга особа међу њима не само што размишља, већ нешто и предузима да почне сопствени посао.

Грађани Србије, дакле, верују у своје предузетничке способности, али се ипак боје да загази у предузетничке воде.

– Око 600.000 људи верује да има знања и вештине неопходне за предузетништво, али се покретање властитог посла у Србији доживљава као ризик – каже Марко Уљаревић, директор Сектора за истраживање јавног мњења ИПСОС Стратеџик маркетинга. – Тако мисли 85 одсто оних који већ имају приватни посао, а међу онима који размишљају о покретању сопственог посла таквих је 95 одсто.

Предузетништво, ипак, није чест избор младих и незапослених, већ се за приватни посао више одлучују мало искуснији који већ имају посао. Надлежнима су позната ова страховања, не негирају њихову оправданост, а у Министарству привреде су нам казали да ће се баш зато у првих неколико година спровођења Стратегије развоја МСП и предузетништва радити на побољшању услова за пословање, „које ће касније довести до пуних ефеката.”

– Не волим кредите и не узимам их – написала је једна предузетница у анкети УСАИД-а. – За све ове године, ово је први пут да сам узела кредит и сада сам стално под оптерећењем. Зато сам и ишла са најмањим роком од 12 месеци и стално о томе размишљам. Друго, сви ми радимо на једном нестабилном тржишту, не знамо да ли ћемо сутра имати посао и да ли ћемо тај кредит моћи да отплатимо. Зато нисам комотна и једва чекам само то да вратим.

Као разлог због којег не размишљају о предузетништву 27 одсто испитаних навело је недостатак новца.

Кад се до пара некако и дође, фирма се лако региструје, али порез и доприноси одмах морају да се плате, иако пара још није почела да цури. Зато приватници кажу да су услови за пословање тешки и неизвесни.

– Месечно зарадим 100.000 динара, од тога 25.000 динара треба да платим на име пореза и доприноса – изјадао нам се недавно приватни превозник Срђан Арсић из Београда. – Почетком 2014. су ми обавезе повећане за 80 одсто, а да о томе нисам обавештен. Они ме убеђују да су ме обавестили. Једно време нисам могао да плаћам дажбине, тако да ми је дуг, са приписаном каматом, догурао до 440.000 динара. Држава је опростила камату онима који ништа нису плаћали, а мени је не прашта. Влада Србије и њен премијер су више пута најављивали да ће убудуће доносити законе који ће олакшати пословање „малом бизнису”.

Највећи ризици и проблеми предузетника у Србији

Који су највећи ризици, односно проблеми, са којима се срећу предузетници у Србији данас?

Фирма за два дана

У Агенцији за привредне регистре (АПР) кажу да процедура регистрације предузећа или предузетничке радње, са добијањем ПИБ-а – што је скраћеница за порески идентификациони број – на једном шалтеру траје само два дана. Наравно, под условом да је достављена сва неопходна и исправна документација, а њена обимност зависи од избора правне форме у којој ће се пословати. Поред детаљних упутстава, са сајта АПР могу се бесплатно преузети обрасци регистрационих пријава, као и модели оснивачких аката које грађани могу да искористе како би припремили сву неопходну документацију која се прилаже уз регистрациону пријаву.

Предузетник у АПР подноси само уредно попуњену регистрациону пријаву оснивања и уписа у јединствени регистар пореских обвезника, копију личне карте (или пасош за странца) и доказ о уплати накнаде за регистрацију од 1.500 динара.

Ако се изабере правна форма – друштво са ограниченом одговорношћу, потребно је АПР-у доставити седам „папира”. По Закону о привредним друштвима, минимални оснивачки капитал друштва износи 100 динара. Један од „папира” је и доказ о уплати накнаде за регистрацију оснивања од 4.900 динара и објава оснивачког акта друштва на веб сајту АПР од 1.000 динара.

Kreće "SOS mobing" usluga za žrtve zlostavljanja na radu

"SOS mobing" telefonska usluga, preko koje će svi građani moći da se informišu o svojim pravima i načinima zaštite od zlostavljanja na radu, biće aktivirana u toku naredne sedmice, najavljuju iz Agencije.

Naime, svi koji smatraju da su žrtve zlostavljanja na radu će besplatnim pozivom broja 0800-300-601 i pritiskom određenog tastera od 0 do 5, dobiti neophodne informacije i odgovore na pitanja šta je mobing, koje radnje podrazumeva i koji su modeli zaštite od zlostavljanja.

SOS mobing će građanima biti dostupan 24 sata, dok je razgovor sa pravnom službom Agencije, moguć od 7,30 do 15,30 pozivom pomenutog broja uz biranje tastera 0.

Ova usluga je inače zajednički projekat Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova i Ministarstva za rad, zapošljavanje, socijalna i boračka pitanja, koji se sprovodi u cilju podizanja svesti o zabranjenosti zlostavljanja na radu i kod poslodavaca i kod zaposlenih.

Direktor Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova Mile Radivojević je u izjavi za Tanjug precizirao da je usluga nastala kao posledica analize koja je pokazala da građani nisu u dovoljnoj meri informisani o samoj pojavi mobinga, kao ni o radnjama koje podrazumevaju mobing.

Pokazalo se da, i pored Zakona koji je na snazi punih šest godina i Pravilnika o pravilima ponašanja poslodavaca i zaposlenih u vezi sa zaštitom i sprečavanjem zlostavljanja na radu, oni svoje odnose regulišu uglavnom na osnovu ličnih stavova "šta je u redu i šta nije u redu", naveo je Radivojević.

"To je za nas potpuno neprihvatljivo. U situaciji kada postoje jasno utvrđena pravila želimo da ovom uslugom informišemo građane o njima", naglasio je Radivojević.

Važno je, kako je naveo, da u vremenu kada je jako teško doći do posla, a još teže ga održati profitabilnim, svi bar za trenutak zastanu i razmisle o uređenju odnosa u samoj firmi, da pozovu besplatni broj telefona i informišu se o pravima.

Efekti će biti приметни, naveo je Radivojević, napominjući da će na taj način zaposleni postizati veću produktivnost, što će se reflektovati na bolje rezultate rada a samim tim i na profit poslodavca.

Pravni sistem Srbije poznaje tri načina zaštite od zlostavljanja na radu.

Jedan od njih je u postupku pred Agencijom, na koji se primenjuje Zakon o mirnom rešavanju radnih sporova.

Za pokretanje tog postupka pred Agencijom, odnosno nezavisnim arbitrom sa liste Agencije, o čemu se mogu dobiti detaljne informacije preko usluge SOS mobing, potrebna je saglasnost poslodavca za rešavanje spora.

Prosečno, poslodavci daju saglasnost za svega 20 odsto predloga u vezi mobinga, što je, kako navode u Agenciji, srazmerno dobijanju saglasnosti i u drugim radnim sporovima.

Od ukupnog broja pokrenutih slučajeva za mobing nezavisni arbitri sa liste Agencije su utvrdili mobing u 30 odsto slučajeva i poslodavcima dali preporuku za otklanjanje sporne situacije.

U 50 odsto slučajeva se radilo o povredi drugih radnih prava, a u 20 odsto postoji sumnja da je u pitanju zloupotreba prava na zaštitu.

Zaštita od mobinga se, osim u postupku pred Agencijom koji je regulisan Zakonom o mirnom rešavanju radnih sporova, može zatražiti po Zakonu o sprečavanju zlostavljanja na radu, koji reguliše zaštitu u dva nivoa.

Prvi nivo se odnosi na interni postupak obaveznog posredovanja kod poslodavca, a drugi nivo je sudska zaštita.

Detaljno o svim ovim mogućnostima, građani se mogu upoznati putem usluge SOS mobing počev od naredne sedmice.

DALEKO SMO MI OD EU Zbog nemaštine sve manje jedemo

U Srbiji se kupuje gotovo dvostruko manje mleka, mesa i prerađevina nego u EU. Polovina celog porodičnog budžeta ode na hranu i račune.

Život prosečne porodice u Srbiji koja na rapsolaganju ima 60.000 dinara graniči se sa siromaštvom. Više od polovine novca potroši se na hranu i račune, a sve preko toga smatra se luksuzom.

Evo šta pokazuje domaća statistika ukrštena sa podacima "Eurostata" - Agencija za statistiku EU.

За храну – два евра дневно

У Србији се купује готово двоstrуко мање млека, меса и прерађевина него у ЕУ. – На храну и рачуне одлази чак половина укупног месечног породичног буџета

Јелица Анђел
Ивана Албуновић

Живот просечне породице у Србији, која месечно на располагању има око 60.000 динара, граничи се са сиromaštvом. Више од половине новца потроши се на храну и рачуне, а све преко тога сматра се луксузом. За већину одлазак у позориште, изласци, куповина гардеробе, обуће и путовања востали су незамисливи.

– То није нормалан живот, потрошачи једва састављају крај с крајем, њихов стандард је и даље изузетно низак. Потрошачка корпа може да подмири неке основне потребе када су у питању основне животне намирнице – каже Горан Паповић, председник Националне организације потрошача Србије.

страница 14

Потрошња хране у Србији и ЕУ (у килограмима по становнику)

	2014.	2015.	2015.
Шећер, рафинисани	12,7	12,4	33
Уље, сунцокретово	11,7	12	16
Месо и прерађевине	58,5	53,8	78,2
Говеђе, јунеће и телеће	4,3	3	10,7
Свињско месо	17	14,5	31,4
Јагњеће, овчије и козје	0,9	0,9	1,8
Живинско месо	16,4	16,8	22
Кравље млеко	47,4	46,2	90,4
Сир	9,4	10,2	17
Путер	0,2	0,2	4
Поморанце	4,4	4,2	33
Јабуке	13,4	12,6	19
Крушке	0,8	1,7	5
Парадајз	11,9	14,9	13
Кромпир	34,6	34	73

Извор: РС. Статистика породичног домаћинства и Еуролат

kupujemo i koliko je svakom članu domaćinstva mesečno na raspolaganju. Statistika pokazuje da nam u proseku pripada po 61 evro, što je oko dva evra dnevno za sva tri obroka.

- Ako se poredi sa višegodišnjim prosekom (2008-2014) potrošnja svih prehrambenih proizvoda tokom prošle godine je u padu. Ukoliko se posmatraju proškla i prethodna godina, evidentno se manje kupuju proizvodi takozvanog višeg standarda u potrošnji, što su recimo meso i mleko, njihove prerađevine i voće - kaže agrarni analitičar Vojislav Stanković.

Prosečna porodica u Srbiji više od trećine mesečnog budžeta troši na hranu i bezalkoholna pića (35,5 odsto). Ovo je ogroman izdatak u poređenju sa domaćinstvima u zemljama EU koja na namirnice u proseku izdvajaju 19,47 odsto. Ali ni na ovom tržištu blagostanje nije podjednako raspoređeno - najmanje novca na hranu izdvajaju Britanci (12 odsto), a najviše Rumuni, koji na odlazak u radnju po potreštine daju polovinu mesečnih plata. Poražavajuće je i kada vidimo šta danas pretežno

Prema njegovoj analizi potrošnja svežeg mesa je u prošloj godini iznosila oko 39 kilograma po stanovniku, što je izuzetno skromno u poređenju sa zemljama EU koje troše 65,5 kilograma u proseku. Slično je i sa mlekom - potrošnja u našoj zemlji dvostruko je manja u odnosu na prosek u Uniji. Zaostajemo i u kupovini voća i povrća.

Regionalno poslovno upoznavanje - Održani brzi poslovni sastanci Udruženja poslovnih žena Srbije u saradnji sa Slovenačkim i Hrvatskim poslovnim klubom

Udruženje poslovnih žena Srbije, u saradnji sa Slovenačkim i Hrvatskim poslovnim klubovima u Beogradu, organizovalo je 6. aprila Brze poslovne sastanke (Speed Business Meetings) u cilju uspostavljanja novih kontakata, predstavljanja proizvoda ili usluga, razmene informacija o trenutnim poslovnim potrebama i mogućnostima uspostavljanja saradnje. Svaka kompanija je imala pravo na ukupno 12 sastanaka.

- Na brzim poslovnim sastancima učestvovalo je ukupno 42 predstavnika različitih kompanija iz tri zemlje regiona. Verujemo da će oni rezultirati uspostavljanjem poslovne saradnje. Ovaj događaj potvrđuje da je firmama članicama Udruženja i poslovnih klubova najvažnije umrežavanje, a za UPŽ Srbije je to pokazatelj da ovakve susrete treba češće organizovati. – istakla je dr Sanja Popović Pantić, predsednica Udruženja poslovnih žena Srbije.

- Hrvatski poslovni klub prvi put se uključio u okupljanje ovakve vrste, za koje smatram da je izuzetno korisno za sve učesnike, ne samo radi predstavljanja svoje ponude i upoznavanja novih potencijalnih klijenata već i radi nastavka komunikacije u narednom periodu i razmene

dobrih poslovnih iskustava. Očekujem da će se u narednom periodu sve više naših članova uključivati u zajedničke aktivnosti sa Slovenačkim poslovnim klubom i Udruženjem poslovnih žena Srbije. Zadovoljstvo je biti u društvu tako aktivnih i uglednih organizacija, pa ćemo se potruditi da damo sve od sebe da opravdamo poverenje koje su nam ukazali uključujući nas u svoje projekte. - rekla je Marija Radulović, predsednica Hrvatskog poslovnog kluba.

Danijela Fišakov, predsednica Slovenačkog poslovnog kluba, izjavila je:

- Slovenački poslovni klub je asocijacija koja najmanje dva puta mesečno organizuje sastanke, uslovno rečeno, kratkog formata. Jedan od takvih je i današnji SBM. Drago mi je da smo sa Udruženjem poslovnih žena Srbije i Hrvatskim poslovnim klubom, okupili veliki broj privrednika koji će imati priliku da razmene kontakte i informacije, i gotovo sam sigurna da će svako od njih iskoristiti priliku koju ovakvi sastanci i pružaju.

EPS: Nema poskupljenja struje u 2016. godini

Povećanje cene struje u Srbiji nije predviđeno planom poslovanja "Elektroprivrede Srbije" (EPS) za ovu godinu, iako je cena električne energije u Srbiji najniža u Evropi, izjavio je u petak v.d. direktora EPS-a Milorad Grčić.

On je kazao da nije predviđeno da struja u ovoj godini poskupi jer je EPS prošlu godinu završio sa profitom od 2,5 milijardi dinara iako je bio planiran gubitak od 21,5 milijardi, ali i zbog toga što cena struje na tržištu nikada nije bila niža.

- U Evropi je trend pada cene struje. Naša procena je da nećemo tražiti poskupljenje, odnosno ono nije predviđeno i nadam se da neće ni biti, ali kako će se situacija odvijati na tržištu niko ne može da proceni - naglasio je Grčić.

Prema njegovim rečima, ova dva razloga su ozbiljni i dovoljni argumenti za Međunarodni monetarni fond (MMF) da do poskupljena struje u Srbiji ne dođe.

Šef Misije MMF-a Džejms Ruf izjavio je u februaru da će se o ceni struje u Srbiji razgovarati tokom naredne posete Misije, koja će uslediti posle parlamentarnih izbora.

Struja u Srbiji poskupela je 1. avgusta 2015. za 12%, a do poskupljenja je došlo posle dogovora između Vlade Srbije i MMF-a kojim je predviđeno da je to neophodno da bi cena tog energenta u narednom periodu dostigla tržišni nivo. Pre toga struja za potrošače koji se snabdevaju po regulisanim cenama prethodno je poskupela 1. avgusta 2013. za 10,9% za domaćinstva i 12,8% za privredu.

Savić: Završetak reformi ključ za privredni rast

U utorak Srbija otplaćuje poslednju ratu glavnice duga od sedam miliona evra i time potpuno izmiruje obaveze po aranžmanu koji je Međunarodni monetarni fond odobrio u januaru 2009. To je dobar znak jer izmirujemo dugove i sada je važno da do kraja sprovedemo dogovorene strukturne reforme, rekao je za RTS predsednik Saveta guvernera NBS Nebojša Savić.

Aranžmanom, koji je okončan u aprilu 2011, Srbiji je bilo odobreno skoro tri milijarde evra, od čega je za jačanje deviznih rezervi zemlje iskorišćeno milijardu i po evra. Postojeći aranžman sa MMF biće na najvećem testu po završetku izbora i kursom koji će zauzeti nova vlada.

MMF je bio u Srbiji pre mesec dana, ali nije dao ocenu o sprovođenju postojećeg aranžmana zbog izbora. Po okončanju izbora, nova Vlada neće imati mnogo vremena do sledeće kontrole koja je najavljena za jun.

"Monetarna i fiskalna politika su ocenjene pozitivno.

Najozbiljniji problemi su u strukturnim reformama a to su od ranije nagomilani problemi", rekao je gostujući u Dnevniku RTS-a predsednik Saveta guvernera NBS Nebojša Savić.

Prema njegovim rečima, istovremeno moramo raditi i na

stvaranju poslovnog ambijenta, stvarati prostor za otvaranje novih biznisa posebno na polju malih i srednjih preduzeća.

"Pretpostavljam da će i nova vlada krenuti istim putem kao i dosadašnja. I da ćemo spremni sačekati misiju i u tom delu reformi. Generisanje nove zaposlenosti mora da se stvori i tu je ključan privatni sektor i razvoj infrastrukture a za to su potrebne i inovacije i reforma obrazovanja", rekao je Savić.

Predsednik Saveta guvernera NBS kaže da je pronalaženje strateškog partnera za Železaru u Smederevu veoma važna i dobra informacija.

"Nadam se da će to biti izvedeno do kraja jer je Železara jedna od bolnih tačaka. To bi bilo razrešenje Gordijevog čvora srpske privrede", zaključuje predsednik Saveta guvernera NBS.

Dug za porez u više rata

Ponuda za otpis kamate uz otplatu glavnice duga na rate, važi za sve poreske dužnike. Oni koji duguju do dva miliona dinara treba do 4. jula da podnesu zahtev za reprogram. Jedino se za porez na imovinu zahtevi predaju u opštinskim upravama prihoda, a svi ostali u filijalama Poreske uprave.

Sa lokalnim poreznicima je prvo sklopilo sporazum 350 Beograđana. Na primer, penzionerka Marija bi na taj način mogla da se reši 18.000 dinara duga za kamatu.

Vlasnici stanova i firmi u Beogradu za porez na imovinu gradskoj kasi duguju više od 11 milijardi dinara. Veći deo tog duga napravili su građani, ako bi iskoristili ponudu da glavnice vrata na 30 do 60 rata, grad bi im otpisao više od dve i po milijarde dinara kamate.

"Najveći broj dužnika ima do 200.000, što je negde dobra varijanta s obzirom da je zakonodavac propisao da do iznosa duga do 200.000 bez kamata, koji je kao takav evidentiran u poreskoj evidenciji. ne traži se sredstvo obezbeđenja naplate", kaže Slavica Gvozdić iz Uprave prihoda grada Beograd .

Oni čiji je dug veći od dva miliona dinara zahtev mogu da podnesu i posle 4. jula, a otpisuje im se polovina kamate. U ostalim gradovima dugovi su znatno niži.

"Dvadeseteak hiljada poreskih obveznika bi moglo da se pojavi kao potencijalni podnosioci zahteva za reprogram a dugovi su negde između 400 i 500 miliona dinara", navodi Nina Ilić iz Uprava prihoda Niša. Sanja Stanojević iz Uprave prihoda Kragujevca očekuje da će građani svoje zaostale obaveze redovno izmirivati po dobijanju rešenja o dugovanom porezu, čime bi se povećao za sada neznatno procenat naplate. Iako poslednjih godina naplata poreza na imovinu raste, pre svega zbog evidentiranja onih koji poresku obavezu ranije nisu imali, veća je i disciplina u plaćanju. Ipak, spisak dužnika je dug, najčešće zbog starih dugova koji se sa svakom uplatom prvi namiruju.

RTS saznaje da listu dužnika predvodi preduzetnik-hotelijer iz centralne zone Beograda, koji za porez na imovinu duguje čak 19 miliona dinara. On ipak neće moći da računa ni na otpis kamata ni na rate jer je njegov slučaj pred sudom.

Sredinom prošle godine lokalni poreznici počeli su prinudnu naplatu prodajom nekretnina, a do sada je na taj način bez imovine ostalo troje vlasnika.

Istraga o privatizaciji NIS-a još u predistražnoj fazi

Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) potvrdilo je da je predistražni postupak provere privatizacije Naftne industrije Srbije (NIS) i nakon više od godinu i po dana i dalje u toku, piše danas Vojvodjanski istraživačko-analitički centar.

Ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović izjavio je u avgustu 2014. godine da je formirao specijalni istražni tim koji će ispitati sve činjenice i okolnosti u vezi sa privatizacijom NIS-a.

MUP je u odgovoru naveo da je predistražni postupak još u toku, i to po osnovu zahteva za prikupljanje potrebnih obaveštenja, koje je MUP-u dostavilo Više javno tužilaštvo u Beogradu.

U odgovoru MUP-a se navodi i da **radna grupa nije završila svoj rad i da prikupljanje podataka još traje**, nakon čega će izveštaj o tome biti predat tužilaštvu.

I u Višem javnom tužilaštvu su za VOICE (www.voice.org.rs) potvrdili da se istraga još nalazi u predistražnoj fazi.

NIS je ruskom Gaspromnjeftu prodat na osnovu energetskog sporazuma između vlada Srbije i Rusije iz 2008. godine.

Sporazum obuhvata prodaju NIS-a, a njime je bilo predviđeno da će Srbija, između ostalog, pomoći pri izgradnji gasovoda Južni tok kroz Srbiju i podzemnog skladišta gasa u Banatskom Dvoru.

Srbija se sporazumom obavezala i da će sve do realizacije tih projekata, primenjivati staro zakonodavstvo, zbog čega **NIS i danas plaća rudnu rentu po starim zakonima, a ne novim**, odnosno tri, umesto sedam odsto.

Ni nakon što je ruski partner potvrdio da se odustalo od Južnog toka, Srbija nije pokrenula pitanje primene zakona na NIS.

Ugovor o prodaji NIS-a potpisan je takodje 2008. godine, a Gaspromnjeft je kupio 51 odsto NIS-a za 400 miliona evra, dok je ugovorom bilo predviđeno da ta kompanija do 2012. godine treba da investira u NIS najmanje 500 miliona evra.